4, III, 1937 LEI 5

„Cine renunţă la mormânt, renunţă la înviere. Pentrucă, condiţia învierii stă în acceptarea prealabilă, neşovăitoare, senină, a durerilor şi apăsării mormântului".

ICONAR

Directori *Liviu Rusu* *Mircea Streinul*

Redacţia şi Administraţia *Cernăuţi, Piaţa Unirii 3*

Apare lunar *Abonamentul anual 60 lei*

Corneliu Şumuleanu

L-am cunoscut, acum câţiva ani, în cabinetul său de lucru din strada Săulescu, unde venisem să particip la o şedinţă a comitetului Ligii Culturale. Nu ştiu de ce această întâlnire mi-a rămas aşa de adânc întipărită în minte, încât, iată, îl văd şi acuma cum se ridică din fotoliul său, cum face câţiva paşi spre mine şi, cu un zâmbet abia schiţat, dar aşa de sincer şi curat, îmi întinde mâna. Apoi îmi caută şi mie un loc şi până nu mă vede aşezat confortabil într'un scaun, nu se aşează nici el. Această atitudine a sa, în aparenţă lipsită de semnificaţie, m'a impresionat totuşi, pentrucă ea îl arăta aşa de limpede pe omul fin şi delicat, mereu grăbit de a face bine şi a-i mulţumi pe cei din jurul său.

Era înalt, cu spete largi, bine zidit şi drept ca o lumânare. Trăsăturile feţei arătau o severitate uneori aşa de aspră, încât i-ar fi trezit un sentiment de respect şi o atitudine ordonată până şi celui mai desordonat democrat. Dacă te uitai însă în ochii lui, te pătrundea până'n adânc lumina unei bunătăţi calde şi fără de margini care te făcea dintr'odată să vezi în el pe omul lui Dumnezeu.

Avea o mână mare, plină, masivă şi caldă, în strângerea căreia se exprima parcă toată fiinţa lui sufletească. Din felul cum ţi-o strângea pe a ta, îl simţiai numaidecât pe omul hotărît, energic, sever, dar în acelaşi timp nu se putea să nu surprinzi şi o sinceritate, o căldură, o comunicare dela suflet la suflet, care îţi arătau o bunătate de inimă ce te copleşia.

Sever cu sine însuşi, era sever dar drept şi cu ceilalţi; iubitor de ordine, nu suferea desordinea altora; pătruns de adevărurile şi valoarea ştiinţei, era aspru şi necruţător cu cei ce-o profanau; caracter desăvârşit, pe omul lipsit de caracter îl socotea un tipar nereuşit, un monstru al naturii, şi nu era altă categorie de oameni pe care să-i fi dispreţuit mai mult; stăpân pe sine în toate împrejurările vieţii, când soarta îl lovea crunt, căuta să-şi ascundă durerea amară care-l chinuia în adâncuri, ca astfel să-i poată mângâia şi încuraja mai bine pe cei din jurul său.

Legionari,

Anul acesta 1937, care ne-a luat din mijlocul nostru pe Moţa şi Marin, anul acesta care ne-a luat pe Generalul Cantacuzino, anul acesta care ne-a luat eri 2 camarazi căzuţi în luptă, acum ni l-a luat pe profesorul Corneliu Şumuleanu, unul din marii îndrumători ai naţionalismului românesc, care alături de cele 4 lumini, mari cărturari ai neamului, N. Iorga, Ion Găvănescul, N. Paulescu şi A. C. Cuza, ne-au crescut pe noi tinerii de astăzi, aşa cum suntem.

Intreaga noastră generaţie legionară, care s'a simţit apărată de el până în ultimul ceas, se pleacă în faţa rămăşiţelor lui pământeşti pe care le aşteaptă de acum pământul Patriei şi se roagă pentru sufletul lui pe care-l aşteaptă Dumnezeu.

CORNELIU Z. CODREANU

Când ceasul cel rău a doborît-o pe Elvira Gârneaţă, cel ce i-a fost ca un părinte a stat dârz şi neclintit ca o stâncă, în faţa acestei nenorociri. L-am văzut a doua zi. Era parcă mai palid, vorbia puţin, gesturile îi erau însă mai hotărîte. Voia să-şi birue durerea, ca să poată ogoi sfâşierea lăuntrică ce-l topia pe bădia Ilie. I-am surprins atunci totuşi o neobicinuită clătinare a capului şi o uşoară tremurare a buzelor, care arătau limpede chinul ce-i rodea inima.

Exemplar rar şi nobil al Neamului său, durerile şi nedreptăţile câte se abăteau asupra acestuia, îl revoltau adânc şi-l aduceau într'o stare de continuă frământare.

Om de ştiinţă positivă cu renume ce trecuse de mult hotarele ţării, era totuşi înfipt cu toate tentaculele sufletului său în credinţa noastră strămoşească pe care o cultiva şi căreia i se închina cu sfinţenie.

Iubea tineretul şi-l ocrotea, idealul etnic şi social al acestuia i-a încântat inima şi i-a pătruns conştiinţa în aşa măsură, încât a fost unul dintre cei mai hotărîţi sprijinitori şi apărători ai mişcării legionare.

Soarta care-a fost, de atâtea ori, ingrată cu el, nu i-a îngăduit să se împărtăşească şi el din bucuria care ne-a dat-o ziua de 20 Decemvrie 1937, preludiul biruinţei celei mari a cărei apropiere el totuşi o presimţea.

A trecut dincolo de marginile acestei vieţi în seara zilei de 15 Decemvrie 1937.

Dangătul durerii celei mari a răsunat din nou, chinuitor şi prelung, în sufletul legionarilor.

Căpitanul l-a însoţit până la mormânt.

Legionarii toţi îl poartă, mereu prezent, în inima lor.

Neamul întreg i-a aprins o candelă care nu se va stinge niciodată. Poate fi şi aceasta o mângâiere pentru Doamna Clémence . . .

. . . Mâna lui cea plină şi caldă o simt şi acuma . . . ochii lui răspândesc fără încetare bunătatea lui Dumnezeu...

CLAUDIU USATIUC

Răfuială

Ne-ați bătut și ne-ați trântit sub lacăt și zăvoare:
Și râdeați când beau, din glesne, lanțurile, sânge...
Ați crezut că prigonirile ne vor putea înfrânge
Toată tinerețea răzvrătită'n uragan de soare.

Ne-ați pecetluit dreptatea'n besnă de'nchisoare
Și-ați scuipat credința care-a'nsângerat, prin veac,
Sub Golgotă de trădări suișul neamului sărac;
Ne-ați batjocurit și ne-ați călcat durerile'n picioare.

Hiene ce-ați scurmat morminte'n adăpost de lege,
Vă dospește gândul, crimele și sângele pe mâni.
Cine-o să vă ierte'n lume rânjetul de câni,
Și blestemul ce județ să vi-l deslege?

Azi cătușele se năruesc verigă cu verigă
Și se prăbușesc jilavele sub cântec de viteaz,
Insă urma jugului de umilințe pe grumaz
Și mormintele dreptatea lor și-o strigă...

Și se sbat cei morți că nu mai pot să doarmă
Până'n ceas de aspră judecată.
Pentru neamul lor și țara lor furată
S'au sculat și poartă crucile drept armă.

Ascultați cum strigă stâncile'n răscoală și turbare.
Nu clintiți, mișei! Ați fost călăi și n'ați clintit.
Ascultați cum strigă morții și norodul chinuit:
Răzbunare! Răzbunare!! Răzbunare!!!

VASILE I. POSTEUCĂ

Măi Horia frate!

Din Alba, de-aci de sub zid de cetate,
măi Horia frate,
lipește-ți urechea de chinul
ce-ți frânse pe roată destinul...

și-ascultă cum strigă, din codri la tine,
un „Crai" gonit prin văi și coline
de pâclele urii. Invie avântul
feciorilor tăi... Despică pământul

și-asvârle din el pe aripi de veac
scânteia țâșnită odată'n Albac.
Măi Horia frate,
hai, mișcă iar inima vremii uitate...

Mai adu-ne-aminte de faptă... Și pasul
și brațul și pieptul și glasul
să sgudule plaiul...
stejarii și ulmii să-și apere „Craiul"...

Parângii s'alinte,
cu cetini de flinte,
'n victorii seninul...
Iar Țara Română să-și urce spre slavă Destinul.

ZANI ȚOLESCU-VĂLENI

Sufletul nou

Vântu'nvârtă volbură
Scârție sus scorbură,
Pârle pădurile,
Vâlva nopții fure-le,
Bezna fulger alb s'o taie
Flacără de vâlvătaie,
Desgroape-și comorile
Mâne-și ursitorile,
Să strălucă'n vechi izvod,
Chip, năprasnic voevod,
Buzduganul ferecat
Sufletul nestrămutat.
Cheme'n luptă heruvimii
Dăruiască-se vechimii;
Inimă brâncovenească
Peste țară rumânească,
Cu jertfă cuminecat
La răscruce de veleat...

GRIGORE BUGARIN

Amintire în abecedar

Crește iarba, înaltă de Florii,
Crește rapița, crește săcara,
Crește cu Raiul primăvara.
Prin cireșii albi, melodii.

Soarele arde peste sat,
Peste satul înoit ca o rugă,
Trec oi albe pe irugă,
Câmpul e arat, e sămănat.

Straturile proaspete se înșir
Cu legume verzi ca mătasa.
Alb văruită ca ghiocul e casa,
La portiță, alb trandafir.

TEOFIL LIANU

Moștenire

Uite, mâna aceasta aspră și bătătorită
A mângâiat fruntea mea obosită,
M'a călăuzit prin vis și prin viață
Și-a făcut din întuneric dimineață.

Vezi, degetele acestea întoarse de povară
Au trecut prin părul meu ca o adiere ușoară;
Pe palmele acestea roase de muncă
Am adormit ca pe-o însorită luncă.

Ca orice sălbătăciune de D-zeu lăsată
Din sânii aceștia mi-am supt viața toată.
Cântecul care colcăe azi în mine
L-am învățat, mamă, dela tine.

C. ȘTEFĂNIU

Scrisoare

Cartea care ți-o trimit cu fruntea înspre cer
Să știi tu, mamă, că am scris-o în închisoare.
M'au temnițat, cândva, pentru un crez de fer,
Și-au vrut privirea să mi-o ia de lângă soare.

Să știi că's bine și în zări de veri
Mă tot gândesc la legea țării noastre
Așa cum, mic, mă învățai tu ieri
Și azi când cânt din cântecele voastre.

Mă rog lui Dumnezeu să văd spre veac
Cum se ridică nori de neguri iute,
Și cum și cei din satul meu sărac
Plâng glia și plâng dorul de sub frunte.

Nu vreau răspuns căci știu că plângi pe slovă
Și nici vreo veste dincolo de-arșiță,
Nu vreau să bată'n inimă moldavă
Și nici să rupi din sufletul tău șiță.

Vreau doar Dumineca'n năframă nouă
Cuminte, ca'ntr'o zi de sărbătoare,
Să iei pe frate-meu de mânile-amândouă,
Să ieși cu el să vadă sfântul soare.

Și tu să-i spui că pentru El, aici,
Ne dăltuim din inimă suspinul,
Că pentru zarea Lui, când eram mici
Rugam pe Dumnezeu să-i curme chinul.

Să-l duci la închinat lângă altar,
Să-i spui că sfântul care stă spre ușe
E-Arhanghelul ce cântă la hotar
Și pentru care stăm noi cu cătușe.

Și el o cruce — daltă pentru veac —
Să dea Arhanghelului astăzi ca un soare,
Căci vezi, cândva, și'n satul meu sărac
Va fi o horă verde'n sărbătoare.

C. PÂRLEA

Tristeţea mea

Tristețea ca o stepă de vis s'a'ntins pe suflet
Rodind însingurări și zbucium sfărâmat.
Ce tinerețe moartă ni-au dăruit din cer
Luceferii atâtor ispite de păcat?

Mi-s ochii grei de amăgiri și'nlăcrămați de plâns
Și inima mi-e goală: castel medieval
In care o regină, care-a murit de mult,
Iși plimbă încă straniu năluca de opal.

Mă simt atât de singur și-atât de sterp mă simt,
C'aș vrea să am furtună în glas, să-mi blestem soartea;
Din fresca de iluzii cu care m'a mințit
Mi-au mai rămas doar visul și cântecul și moartea.

ION I. OPRIȘ

Sunt robul tău

Sunt robul tău, trecut istoric. Cântul
Plăeșii din Cosmin și Orheenii o roată
Mi l-au cântat pe sub Rarău odată,
Când cotropit de Turci mi-era pământul.

Toți Craii moldovenilor azi cată
In stihul meu să-și capete cuvântul . . .
Sunt robul tău trecut istoric. Vântul
Magilor demult pornește-se să bată.

Mă chiamă pietrelor dela hotar surlașii
Și'n verdele pădurilor Codreanul —
Și-auzi cum plâng la munte buciumașii? . . .

Mă chiamă voevozilor Jianul
Ca peste suferința lor răsbunător să cadă
Tăiușul greu al slovelor — o spadă.

D. LOGHIN

Drum

Codrii cântă; un strop de rouă
scaldă'n lacrima-i de-argint
stele noi și lume nouă;
în tăceri de nopți ce mint.

Muguri mari deschid în veac
luminiș de vieață vie:
suflet nou, cu flori de mac,
s'a'mbarcat pentru vecie.

Il așteaptă-acolo, sus,
frunză, floare, cântec, naiu;
totu-i gata și Iisus
s'a'mbrăcat în albu-i straiu.

Și pe căi de-azur ce duc
neștiutu'n ele scris,
s'a pornit, pe căi de vis,
chiot mare de haiduc.

GEORGE CHLOPINA

Ogorul

Te-au răscolit strămoșii mei
de-arândul veacurilor crude
și'n brazdele-ți de lacrimi ude
au scris istorii de ani grei.

Ca niște sfinți, eroi martiri
au suferit fără de vină
și temniță și schingiuiri,
pentru c'au fost legați de tină.

Azi mândru sunt că din cel lut
cu lacrimi sânge și sudoare
greu plămădit, ei m'au făcut
ca să trăiesc pe-aceste-ogoare.

Și ca Român mai mândru-aș fi
ca pentru-acelaș colb și sânge
azi demn să fiu de-a mă jertfi
pe-ogorul țării care plânge.

LIVIU LUȚ

Despre locul nostru în istoria muzicii

Încercarea noastră de a ne desface din legăturile influenţelor apusene pentru o definitivă salvare a spiritualităţii noastre în lumea răsăritului — problemă frecventă a esseiştilor români contemporani — trebue considerată, în anumite puncte, naivă şi inutilă. Dacă aceste influenţe au scos din făgaşul lor de desvoltare firească anumite forme de viaţă, dându-le un aspect artificial, caricaturizat, apoi nu e mai puţin adevărat că azi, când căutăm să găsim propriile noastre isvoare de viaţă, nici nu gândim să renunţăm la ele, cu toate că ne place aşa de mult să le înjurăm de câte ori vine vorba despre raportul nostru cu apusul. Greutatea stă însă în altă parte şi anume în a găsi, în răscrucea istorică a problemelor de stil, posibilităţile noastre de contribuţie la cultură, nu prin imitaţie, ca în bruma noastră de civilizaţie de până acum, ci printr'un adânc proces de creaţiune. Încercarea aceasta are de scop să privească problema unilateral, din punctul de vedere al unei activităţi muzicale româneşti.

Veacul XIX, crescut din echilibrul lumii clasice, revoluţionar faţă de ea şi distrugător, cunoaşte două extreme, una naturalistă şi una impresionistă. Prelungite liniile lor ating punctele ce oglindesc criza şi disolvarea stilului romantic, prin afirmarea celei mai crude realităţi de o parte şi prin destrămarea totală a forţelor componente într'un joc iraţional de umbre şi lumini de altă parte. Romantismul el însuşi este o evadare din realitate şi o coborâre spre regiunile fără de sfârşit ale subconştientului, trăită prin haotică dedublare. Curba acestei linii care începe pela sfârşitul veacului XVIII, pornită de o grupare orientată mai mult din punct de vedere literar şi estetic, o trăieşte din plin în muzică poporul german. Pe scena uriaşe a lumii îşi poartă destinul marii singurateci. Patru generaţii se succed pentru împlinirea celor patru mari faze ale stilului. Beethoven, Schubert şi Weber sunt geniali deschizători de drum; Schumann, Mendelsohn, Spohr, întemeietori de formule, marchează prin capul generaţiei lor un moment de reculegere clasică şi de verificare intelectuală; Wagner, Liszt, Brahms şi Bruckner, apoi Hugo Wolf, desvoltă la culme tehnica şi ideile romantice. Muzica îşi are în romantism un teren propriu de exprimare, independent de influenţe şi interpretări literare, dar cu o origine comună în aceiaşi concepţie despre lume şi viaţă. În faza aceasta, a treia, muzica romantică atinge punctul culminant cu opera lui Richard Wagner „Tristan şi Isolda". Puţine opere în istorie — spune Ernst Kurth în „Romantische Harmonik und ihre Krise in Wagner's Tristan", lucrare ce prezintă serioase posibilităţi de orientare pentru tehnica armoniei romantice — se ridică la o astfel de semnificaţie de stil, doar lucrările lui Heinrich Schütz sau „Das wohltemperierte Klavier" şi Liturghia în si-minor de S. Bach. Kurth reuşeşte să cuprindă unitar problema, pornind dela analiza raportului primelor două acorduri din preludiu, care concentrează ca într'un focar totodată şi întreaga criză a acestei culmi ($Si^7 — Mi^7$). Stilul aliteraţiunii intensive cuprinde în primul rând raportul de quintă, preferă apoi raporturile de terţă şi însfârşit subordonează logica înlănţuirilor unui principiu sensibil. Se părea că întreaga tehnică armonică a intrat într'o fundătură, fără nici o posibilitate de eşire. Totuşi după impunerea lui Richard Wagner, a patra generaţie cu Mahler, Reger şi Strauss amplifică nemăsurat massele orchestrale şi trag ultimele consecinţe ale principiilor romantice.

Nu aceloraşi condiţiuni era supus procesul de desvoltare muzicală în ţările romanice, slave şi nordice ale Europei. Pe când în Germania legătura cu elementele cântecului popular se pierdea din ce în ce mai mult — trebuia s'o afirme fugitiv evreul Gustav Mahler în „Des Knaben Wunderhorn" — de altă parte folclorul însuşi constitue temelia pe care se continuă sau se începe o viaţă muzicală. Aci se poate vorbi despre noui valori melodice şi ritmice cari străbat muzica europeană. Dar şi logica funcţiunilor tonale se destramă pentru a lăsa joc liber elementelor de culoare. Concepţia despre lume a romanticilor primeşte o trăsătură impresionistă. Este interesant de constatat că aci cântecul popular nu intră ca factor determinant al unor forme noui, ci este atras în tiparul formelor consacrate în care predomină încă sonata. O singură excepţie mare în a doua jumătate a veacului XIX este Modest Musorgschi, prin care pătrunde forţa primitivă a unor valori necunoscute până atunci. Impresionismul îşi găseşte împlinirea în muzica franceză şi rusă. Debussy şi Scryabin sunt purtătorii de valori ai acestei epoci. În tehnica muzicală devin principiu, pe lângă gama în tonuri intregi, raporturile de terţă şi cromatice, politonalismul şi o concepere absolută a armoniei, în care combinarea verticală şi orizontală nu se mai face în virtutea logicii funcţionale. Impresionismul este ultima epocă a romantismului şi moartea lui Scryabin (1915), marchează ultima posibilitate de a delimita o epocă de stil în istoria muzicii.

Naturalismul ajunge la o realizare muzicală în Italia, în aşa numitul verism al unui tip de operă — Mascagni, Leoncavallo, Puccini — cu acţiuni scurte urmate de un desnodământ dramatic; reacţiune împotriva pathosului wagnerian. In anul 1912 apare în Italia un manifest al muzicii futuriste, editat de Pratella, care propunea: *„distrugere il pregiudizio della musica fatta bene — rettorica ed impotenza . . .“*, *„formare cosi in Italia un gusto futurista, e distruggere i valori dottrinari, accademici e soporiferi, dichiarando odiosa, stupida e vile la frase: Torniamo all' antico“*. Între altele este interesant şi postulatul: *„concepire l'opera teatrale come una forma simfonica“*, realizat de *Alban Berg* în *Wozzeck*; precum şi: *„dare l'anima musicale delle folle, dei grandi cantieri industriali, dei treni, dei transatlantici, delle corazzate, degli automobili e degli aeroplani . . .“* idee folosită de A. Honeger în *Pacific 231*. Europa muzicală intră în haos. Din preajma lui Mahler a apărut inteligenţa talmudică a lui Schönberg. Sistemul de douăsprezece semitonuri, atonalismul, sistemul sferturilor de ton (Alois Hába), încearcă zădarnic să fixeze puncte de orientare.

Hans Mersmann în *Moderne Musik*, lucrare de care ne servim aci pentru aspectul complex al activităţii muzicale contemporane, vorbeşte despre un triumf al forţei pure (Triumph der reinen Kraft), care stă totdeauna la începutul nouilor epoci de stil. Acolo unde se iveşte o spărtură, o năruire a forţelor vechi, străbat elementele noui, regeneratoare ale muzicii populare. De data aceasta însă hotărâtor în desvoltarea culturii europene legea regenerării ei de peste timpuri, sbucnită din plinul primitiv al forţelor elementare, capătă alt sens. „Nicht aus der Melodie des Volkslieds, sondern aus den Urkräften des Volkstums wird Musik neu geschaffen" (op. cit. pag. 161).

Două personalităţi stau în centrul acestei noui activităţi creatoare: Béla Bartók şi Igor Stravinschi *). Nu este o întâmplare că primul are în toată educaţia lui muzicală o puternică legătură cu cântecul popular românesc. Dansurile româneşti, sonatina pentru pian, cercetările sale asupra cântecului românesc din Bihor şi Maramureş pot fi citate, dar aceasta înseamnă totodată că în cântecul românesc sunt cuprinse aceste valori noui ale muzicii europene. Şi nu este Béla Bartók cel care oficiază pe altarul muzicii, ci ciobanul anonim din munţii româneşti, pentrucă în acest timp, ca şi în începuturile

---

*) Conturată în timpul răsboiului mondial personalitatea lui Igor Stravinschi concepe muzica după legile ei autonome, indepent de orice subiectivism liric, impresionist, expresionist. Pentru problema noastră valoarea mare a lui Stravinschi constă în afirmarea aspră a muzicii populare ruseşti. Locul din care vine primenirea revoluţionară a lui Stravinschi cuprinde şi răsăritul nostru. Pentru Europa a devenit clar faptul că isvoarele ei naturale s'au deplasat.

Domnul Director şi copiii

O zi frumoasă de vară.

D-l Director Dionisie Vasilescu s'a gândit că e păcat să laşi o zi ca asta fără program. Excursiile sunt pentru mulţi oameni o pasiune, alţii se pasionează de pildă de politică. D-l Vasilescu socoate că un om întreg trebuie să îndrăgească excursiile şi politica. Sau cu alte cuvinte politica excursionistă.

D-l Director Vasilescu este un distins politician, care a cutreerat toate partidele de guvernământ, acum însă d-lui declară că s'a legat pe veci de partidul liberal. E convins până'n măduva oaselor de geniul politic al d-lui Tătărescu. Partidul acesta l-a numit director, aci a înţeles el adevăratul naţionalism.

— Da d-le sunt şi eu naţionalist, dar nu pot pricepe naţionalismul acesta al câtorva zvăpăiaţi cu alură de căpitan. Naţionalismul nostru trebuie să fie constructiv!

Şoferul Victor Bancescu însă e un om credincios, are o familie grea, pe care o întreţine muncind toată ziua, el e un adept al Căpitanului. Din vorbele clientului său a înţeles despre ce-i vorba.

— Da d-le director aveţi dreptate, cei mai constructivi naţionalişti, precum văd eu, sunt legionarii.

— Mmm, mârâi directorul.

Maşina trecu repede pe lângă o troiţă legionară. Şoferul se descoperi respectuos. D-l Director se prefăcu că nu observă nimic.

— Uitaţi-vă d-voastră d-le director, la Rădăuţi nu s'au mai construit biserici depe vremea lui Bogdan Vodă. Acum ridică legionarii o biserică.

D-l director nu aude nimic. Maşina a ajuns pe deal la Horodnic. O întreagă zare de lumină năvăleşte de pretutindeni. Pe câmpurile bătute de soare, ţăranii lucrează din greu. Stau pomii liniştiţi şi dealurile se'neacă'n albăstrime. D-l director se simte iar tânăr şi fericit.

Un grup de copii, să tot aibă între 5 şi 7 anişori, se joacă în mijlocul drumului. Şoferul frânează puţin şi clacsonează. Copiii au observat maşina. Un copil ceva mai mărişor se alege dintre ei, face un semn cu mâna şi toţi copiii se aranjează în linie pe marginea drumului. La un alt semn, mânuţele bat în piept şi se ridică spre soare.

D-l director tresări. El se simte acum iar între copiii lui la şcoală.

— Opreşte maşina şofer! Maşina se opreşte. D-l director se coboară din maşină parcă pentru a inspecta frontul. Copiii nu se aşteptaseră la asta.

— Drepţi! Comandă şeful lor şi mânuţile se scoborîră repede.

— Ce sunteţi voi măi copii, străjeri? întrebă directorul, mângâindu-l pe cel mai măricel.

— Nu domnule, noi suntem ledzionari.

— Aşa! şi directorul făcu un semn cu mâna: E, ce ştiu bieţii copii, se gândi el, cei mari sunt ticăloşi că le bagă prostii în cap.

— Ee măi copii voi sunteţi băieţi cuminţi uitaţi-vă aici vă dau la toţi câte 2 lei să vă cumpăraţi bomboane şi directorul scoase punga tacticos şi începu a număra.

— Drepţi! comandă iar copilul cel mai mare. Să trăiţi domnule, noi suntem ledzionari şi nu primim bani dedzeaba.

— Cum! strigă directorul.

— Nu primim domnule.

— Mână şofer, au înebunit şi copiii. Vor fi nişte degeneraţi, vai de ţara noastră. Şoferul zâmbeşte; d-l director scrâşneşte din dinţi, el a îmbătrânit iar... Nu se mai aude niciun cuvânt. Maşina aleargă prin pustie.

— — — — — — — — — —

Solca e aproape. Pe toloacă un copil sărac păzeşte câţiva cârlani. Mai încolo alţi copii. Văzând maşina, aleargă spre şosea. Unul mai mărişor, se apleacă, ia o piatră şi se pregăteşte să izbească în maşină. Şoferul stopează pe loc. Directorul şi şoferul se scoboară din maşina. Copilul prins în flagrant delict ascunde piatră la spate.

— Ei nu-ţi spuneam eu, copiii degenerează, zise directorul.

— De ce vrei să arunci în maşină măi băete, ce ţi-a făcut maşina? zice şoferul, am auzit că voi pe aicea sunteţi legionari, şi sunteţi băiaţi cuminţi.

— Ăsta nu-i legionar, domnule, aista-i liberal, aista-i băiatu primarului, răspunseră copii. D l director n'a zis nimic, şoferul a zâmbit iar şi maşina s'a pierdut în zare.

GEORGE MACRIN

---

evului mediu, individul în artă trece pe un plan secundar. Aci este punctul unde atingem problema vitală a muzicii româneşti nu datorită lui Béla Bartók, a cărui importanţă pentru muzica noastră nu poate fi decât tangenţială, ci structurii estetice a cântecului popular. Ea poate deveni totodată criteriu de orientare pentru o epocă naţională şi una universală. Prima începe în a doua jumătate a veacului XIX şi atinge o culme în Sabin Drăgoi, a doua începe cu Mihai Jora, primul compozitor român de valoare universală. Anumite trăsături comune cu Stravinschi pe cari s'au grăbit să le observe gazetarii noştri muzicali capătă aci o semnificaţie mai adâncă. Quartetul de coarde, La Piaţa Mare, cântecele pentru voce şi pian, nu cuprind cântece populare armonizate, ci străbate în ele elementul primar al unui ethos românesc hotărâtor ca melodie, ritm şi armonie absolută. Tot pe această linie se înscrie Paul Constantinescu „Trio bizantin", Lithurgia în stil psaltic, Fantezie şi Fugă etc. Nu amintesc aci o serie întreagă de compozitori a căror activitate persistă în imitaţia fără rost a unei şcoli romantice sau impresioniste, chiar dacă din când în când mai întrebuinţează şi motive populare. La fel trebue excluşi dela participare la muzica românească evreii de peste hotare, speculanţi de teme populare.

Dar această încercare nu trebuie să aibă o atitudine polemică. Epoca de dibuire a trecut şi deosebirile se pot face fără prea mare greutate. A nu le observa înseamnă o deplasare spre neînţelegere. Timpul în care noi trăim şi poziţiunile valorilor sale culturale trebue să fie cunoscute. A găsi lucruri pe cari alţii le-au uitat de mult nu înseamnă act de creaţiune şi nici vehicul de istorie.

Pentru generaţia noastră această deosebire de perspectivă impune sforţări uriaşe de asimilare şi intuiţie şi impune apariţia şi în domeniul artei muzicale a omului nou. Cine este în contact cu tineretul nostru nu poate să rămână străin de frământările multilaterale ce-l preocupă. Există un fel de „Sturm und Drang" — mă gândesc la întreaga noastră elită de gânditori, literaţi, muzicanţi şi pictori — fenomen paralel mişcării de renaştere politică a generaţiei dela 1922. Ambele curente tind azi să se unească în râul energiilor legionare. Se apropie timpul când cultura românească trebue să intre în istorie. Dar ca să ne găsim aci un loc nu este nevoie numai de lămurire şi sforţare, ci şi de credinţă în vigoarea propriilor noastre isvoare de viaţă.

LIVIU RUSU

Numai educaţia şi disciplina legionară vor putea înfrâna imoralitatea şi corupţia în care ne sbatem şi vor face, după cum zice Moţa, „O ţară ca Soarele sfânt de pe cer."

CORNELIU ŞUMULEANU

CRONICI

CĂRŢI REVISTE

■ **Pr. I. Dumitrescu Borşa:** *Cea mai mare jertfă legionară.* Ed. Totul p. Ţară, Sibiu. 1937. Am cetit cartea Părintelui I. Dumitrescu Borşa, comandant legionar şi unul din cei şapte cruciaţi ai Legiunii şi Căpitanului întru apărarea crucii batjocorită pe pământul Spaniei. Şi am cetit-o dintr'o răsuflare, în tihna unei seri de Crăciun. Şi am rămas schimbat: mai bun, mai mare. M'a schimbat marea rugăciune a acestei cărţi. M'a uluit majestatea simplicităţii de stil şi marea sinceritate a povestirii. De-abia acum înţeleg mai bine dece simplitatea e condiţie a măreţiei. Cartea părintelui Dumitrescu se citeşte cu inima. Umilit în faţa uriaşei curăţenii morale şi supraumanei vitejii în lucrurile mici, zi de zi, ceas cu ceas, ale celor doi mucenici ai Creştinătăţii, Moţa şi Marin, curăţenie, şi vitejie care numai ele l-au învrednicit de marea ridicare prin jertfă de-asupra omenescului şi de-asupra veacurilor, îngenunchezi şi înlăcrimezi de-asupra fiecărui rând. Tonul intim, camaraderesc, modest, al povestirii dă farmec nespus amintirilor părintelui Dumitrescu Borşa. Plecat din Maramureşul tuturor amarurilor acestui neam, Parintele Dumitrescu Borşa, stă sub comanda Căpitanului, de-alungul tuturor viforniţelor. Acum îngenunche cu această carte la mormântul celei mai mari jertfe legionare. Pentru a o pildui generaţiilor ce vin. Pentru a ne-o răstălmăci nouă prin rugăciune. Sunt legionar şi mi-s'ar putea riposta că scriu de bine despre cartea unui superior în grad. De acea mă opresc aci. Şi bănuitorilor le deschid prima pagină a acestei cărţi. Legionarii, fără să le spun eu, vor fi cetit şi răsciti-o. Şi cu siguranţă vor fi plâns cum am plâns şi eu. Şi cred că autorul acestei cărţi de rugăciune pentru Moţa şi Marin, poate fi mulţumit. ■ **Dragoş Protopopescu:** *Tigrii*, roman, 2 vol., Cugetarea, Bucureşti. Se ridică odată cu destinul legionar, pentru neam, al Căpitanului, o întreagă lume, cu toate armaturile necesare unei noui veţi. S'a conturat zarea verde a unei spiritualităţi rumâneşti în cadrul căreia se defineşte acum o proză nouă şi o poezie nouă. Nouă, ca fond şi ca formă. Cu scop în eternitatea artei care nu poate depăşi divinul şi eternitatea sădită neamurilor. La fel cum a crescut o întreagă bibliotecă de doctrină legionară care se ramifică din Evanghelia Căpitanului. Dar, despre proza literară, vrem să vorbim. Despre roman. Romanul românesc, cu câteva excepţii pe cari lumea le ştie, n'a urmat linia neamului. Nici măcar a omenescului, ci a deraiat. Şi romancierii au exploatat prin scris viciile unei societăţi decăzute dându-i marfa cerută. In loc să rămână pe linia adevărurilor cu cari au început, ei degeneraseră în pasionarism şi buduaresc. Şi supremul adevăr a fost oricând acelaş: *nimic*, şi, *ca atare*, nici *arta*, nu *poate* fi în *afara neamului*, cu *atât mai puţin contra neamului*. Şi romanele de ultimă oră exaltând pacăte ale indivizilor şi azurându-le, erau contra neamului. Pe linia unei mari şi necesare reveniri cităm Tigrii d-lui Dragoş Protopopescu, roman care îşi fixează câmpul de acţiune în chiar inima durerilor de mare actualitate ale neamului rumânesc, însoţind în cântec şi povestind legendar drama tuturor însângerărilor legionare spre culmile de măriri viitoare. Şi ceeace e mai de merit pentru autor e că tot ce se povesteşte, cu şi fără dialog, în acest roman e literă de adevăr. Adevăr din care altă pană, mai puţin măiastră, ar fi scos cel mult un jurnal de închisoare fără avânturile de epopee ale *„Tigrilor"*. Avânturi de stil şi de fermecat penel cari contopesc măreţia legionară cu legenda. Singurul plan pe care această contopire se poate înfăptui şi plan, la înălţimea căruia ne-a putut ridica integral Dragoş Protopopescu. Te copleşesc: o imensă bogăţie de idei şi imagini, îndrăsnim să spunem, egală cu cea a lui Ionel Teodoreanu, şi un larg divertisment cu incursiuni în lumea unei vaste culturi depăşită falsului trătat de vânătoare odobescian. Despre romanul legionar al lui Dragoş Protopopescu se va scrie, nu cu mult mai târziu, cu totul altfel. Cei ce altădată n'au văzut decât mizeria, în Fortul 13, pot veni să vadă bolta grea de destin şi de stele a *Tigrilor*. Crăciunul 1937, acest mare an legionar, a primit, odată cu ediţia Tigrilor, un frumos dar dela autorul Iarmaroului metehnelor. A primit, dar, romanul de epopeice dimensiuni interioare. Eroii acestui roman dăltuiţi în bronz şi realitate capătă contur din câteva linii de cuvânt şi mişcându-se, împărăteşte şi tigrin, îşi amplifică dimensiunile până'n legendă şi epopee pentru a constitui o superbă frescă a vieţii legionare târită prin dumbrăvile Jilavei. Dumbrăvi cari au redus — închisorile spun adevărul! — pe câţiva profeţi de Românii eroice la micimea de păduchi de icoană iar „mutrelor de criminal" le-au suflat frunţile cu basm şi steme de vitejie. Eleganţa şi vioiciunea spiritului, ca şi fluiditatea unui stil ales îşi dau mâna, în Tigrii, cu înaltele culmi ale unei mari puteri descriptive. Sunt, în Tigrii, pagini de inaltă spovedanie şi de supremă durere a umilinţei la care un erou poate fi scoborît, durere care se transmite cetitorului în belşugul lacrimilor cari depăşesc marginile sufletului. Precum şi pagini de sănătate şi râs reconfortant. Insoţind fenomenul legionar, dăltuind romanul în preajma istoriei vii, d-l Dragoş Protopopescu pildueşte drept de a îndrăsni înspre lumină tuturor celor cari poartă plaivas în mână dar, să specificăm, a îndrăsni în actual şi real. Real care trebue să isvorească din inima neamului şi să bată cu fruntea cerul adevărat al artei. Aşa vedem Tigrii d-lui Dragoş Protopopescu. ■ *Pentru revista Inoirea.* Salutăm în truda de slovă legionară a camaradului Tiberiu Vuia, un descălecat iconar la graniţa de vest a rumânismului. Stilul de jar al paginei prime, ca şi colaborările alese la pagina de poezie ridică în ochii tuturor iubitorilor de literatură, această revistă înaltă ca sclipetul unei stele deasupra unui nou destin care se ridică pentru măririle rumâneşti. Trimitem salut legionar trudei rodnice a camaradului întru visuri, Tiberiu Vuia.

VASILE I. POSTEUCA

■ **Cum suntem** întitulează comandantul legionar *Alexandru Cantacuzino* noua sa cărticică pentru generaţia de sub comanda Căpitanului. Pentru cei ce au reproşat mişcării legionare violenţa, între altele din cauză că astfel nu ar fi compatibilă cu preceptele creştine, broşura aceasta este o foarte bună punere la punct. Iar pentru noi, acei ce am petrecut sărbătorile după cuvântul Căpitanului în pace şi odihnă, lectura ei a constituit o hrană de fortificare sufletească în vederea luptei ce ne aşteaptă mai departe. — Sunt atâtea rânduri cari se cer reţinute din această cărţulie cu înfăţişare aşa de simpatică! . . . „Stau şi-mi închipui cum ar fi reacţionat o fire de legionar în faţa capugiului împărăţiei Otomane, împuternicit să vină să taie capul Voevodului Ghiaur, chiar în reşedinţa Domniei Române". Am reţinut această întrebare şi m'am cutremurat gândindu-mă la o întreagă istorie: trecut, prezent şi viitor. Ea cere „o tradiţie nouă de simţire" împotriva „îngăduinţei, a resemnării, a moliciunii" . . . şi atâtor alte scăderi sufleteşti. Pe plan creştin: . . . „pe lângă sfinţenie, eroismul este o altă cale de mântuire, o cale dragă lui Dumnezeu, deoarece înlesneşte mântuirea la olaltă în obştii naţionale" . . . Pe plan „lumesc": nu evoluţie (care poate fi metodă pentru o naţiune ce trecuse prin zguduiri revoluţionare) ci revoluţie, revoluţia legionară, în care „noutatea este mentalitatea eroică în opunere cu mentalitatea de profit". ■ **D-l Vasile Băncilă** ne trimite studiul d-sale intitulat

Tragicul lui Pârvan şi tragicul modern, în extras după revista „Foaia Învăţătorului". De fapt este numai un capitol dintr'un studiu complect asupra lui Pârvan şi a mai apărut în anul 1934. Autorul îl retipăreşte, la împlinirea unui deceniu dela moartea lui Pârvan, ca un omagiu pentru această mare figură a culturii noastre. Se găseşte în cele 25 de pagini toată profunzimea cu care d-l Băncilă înfăţişează orice problemă. D-sa remarcă două atitudini la Pârvan: tragicul pe planul contemplativ şi eroicul pe cel practic. „Tragicul e ipostaza lui, care a atras în chip particular atenţia. Prin poarta aceasta de linii severe, intrăm, la rându-ne, în incinta bine păzită a sufletului lui Pârvan." Această „intrare" îi dă prilejul d-lui Băncilă să ne ofere totodată, cu aceeaş subtilitate de gândire, o analiză a tragicului în general, precum şi a problemei tragicului modern. De sigur că toată ţara îi exprimă aceeaş dorinţă: să dea la lumină cât mai curând întregul studiu al lui Pârvan, pe care-l are gata pentru tipar. ■ **Insemnările Sociologice** au apărut în preajma sărbătorilor cu n-rul pe Decemvrie (9, III), închizând două articole substanţiale. Primul îl formează studiul camaradului Claudiu Usatiuc, intitulat „Dinamica generaţiilor". Vom reveni asupra lui, întrucât e gata să apară şi în broşură. In al doilea articol, „Naşterea sufletului", d-l Prof. Tr. Brăileanu disecă, în câmpul filosofiei, câteva probleme, pe soluţia cărora se întemeiază teoria asupra comunităţii omeneşti. D-l Prof. Brăileanu încrestează apoi unele însemnări în legătură cu alegerile trecute, cu acelaş spirit de observaţie, ce-l proectează totdeauna asupra chestiunilor dela ordinea zilei. In restul n-rului revista cărţilor şi revista revistelor. ■ **Gând românesc**, revista redactată de d-l Prof. Ion Chinezu a ieşit de sub tipar cu No. 11—12 pe 1937 (V). Colaborează d-nii: V. Băncilă: Lucian Blaga energie românească (cap. V. filosofia practică); versuri: Em. Giurgiuca, M. Beniuc, V. Copilu-Cheatră, D. Hinoveanu, I. Mărgineanu, George Popa şi I. Pillat (trad. din Baudelaire); nuvele: I. Agârbiceanu, O. F. Popa şi V. Rusu; D. Prodan — Trei scrisori dela Gheorghe Lazăr. Remarcăm scrisoarea inedită a lui Alexandri şi C. Negri către N. Bălcescu, publicată de d-l I. Muştea. Cronici şi însemnări asupra mişcării culturale, bogate şi bine scrise. „Astra" transilvană realizează încă o operă românească editând această publicaţie, care se rânduieşte între cele mai bune reviste româneşti ■ **Orientări** (VI—1987, 11—12) publică: în continuare studiul directorului Păr. Const. R. Crişan asupra mişcării legionare (în acest număr cap. XII — Legionarism şi creştinism), 4 pagini şi jum. de poezie, apoi recenzii iscălite Paul Popescu. ■ Celelalte publicaţii legionare şi cu duh legionar: *Glasul strămoşesc, Omul nou, Braţul de Fier, România creştină, Legionarii, Curierul, Dimândarea*, sunt la datorie. Aşteptăm n-rele noui ale *Rânduelii* şi *Ideei româneşti*. ■ S'a botezat în duh legionar şi **„Ideea Naţională"** a d-lui N. N. Manolescu. Apare regulat cu articole şi informaţiuni bune şi utile. ■ Semnalăm cu toată bucuria un nou ziar al credinţei noastre: **Decembrie** al d-lui Dr. N. Roşu. ■ Comandantul legionar *Nicolae Totu* s'a impus definitiv în proza românească. Schiţele sale împodobesc fiecare număr al **Sânzanei** şi al săptămânalului **Vremea**. ■ Remarcăm articolul „Zorii unei ere noui" a d-lui C. A. Donescu din „Vremea" de Anul Nou. ■ Am primit la redacţie **Arta şi Tehnica Grafică**, buletinul Imprimeriilor Statului, Nr. 1, Sept. 1937. Director Alex. D. Bunescu. Colaborează d-nii N. Iorga, D. Gusti, C. Rădulescu-Motru, Al. Tzigara-Samurcaş, Gh. Oprescu, N. Cartojan, G. Racoveanu, Al. Rosetti, Em. Bucuţa şi inginerii Ioachimescu, Sălăgeanu, Ballan. Execuţia tehnică foarte îngrijită. Din cele nouă suplimente şi clişeele din corpul revistei constatăm că arta şi tehnica grafică românească a făcut progrese ce ne cinstesc.

ION NEGURĂ

■ **Constantin Noica**: *De caelo*, încercare în jurul cunoaşterii şi individului, edit. Vremea 1937. D-l C. Noica s'a afirmat încă cu *Mathesis sau bucuriile simple*, apărut în edit. Fundaţiilor Regale, în 1934, ca un lucid esseist, care adâncea probleme de cunoaşterea cu rară desinvoltură. Reactualizând cu opere de succintă analiză, filosofia cartesiană, d-l C. Noica şi-a însuşit o anumită concepţie de ordine individuală şi colectivă ca în capitolul *Tirania puterilor anonime*, unde subliniază prezenţa insului în faţa istoriei, prin liberarea lui de tot ce este colectiv şi anonim, spre a putea ajunge la acel fastuos *homo singularis*, pe care-l vizează şi Unamuno în revăşătoarea sa „Agonie a creştinismului". Perspectivele orizontice pe cari „De caelo" le deschide la cunoaşterea nu numai a individului, ci şi a realităţilor înlăuntrul cărora sânt valabile formulele lui de interpretare a fenomenelor din jur, spre liberarea din geometria atâtor sisteme doctrinare, reliefează o lărgire de obiective, pentrucă planul victoriei să fie cât mai apropiat unei înţelegeri genetice. Preţuim pe d. C. Noica şi pentru claritatea cu care ştie să prezinte valabilitetea unor adevăruri pentru însufleţirea individului din anonimat. E şi aceasta o mare calitate ca şi stilul în filosofie. ■ **Pompiliu Nicolau**: *Naţionalismul constructiv*; edit. Cugetarea Bucureşti. Deşi apărută mai de mult lucrarea aceasta e totuşi actuală prin felul cum angrenează într'un sistem de principii constructiviste, anumite formule de doctrină naţională. Este una din cărţile de valoare care se îndreaptă către generaţia nouă şi căreia îi demonstrează modul practic al valorii idealului naţional. Servindu-se de-o dialectică uşoară d-l P. Nicolau, a împărtăşit şi marelui public, obişnuit cu forme lapidare, structura marelor probleme de reformă naţională. Punctul d-sale de vedere e interesant. ■ **N. Porsena**: *Regenerarea neamului românesc*; edit. Cugetarea Bucureşti. Reactualizează de asemenea necesitatea de reformare a unor probleme de cari depinde prosperarea neamului românesc şi ridicarea lui la un nimb de viaţă conform trecutului său istoric. Sânt atâtea şi atâtea faze de progres şi de cari nu se prea ţine seamă fiindcă la noi dictează deocamdată numai meschinele interese personale şi nicidecum bunul simţ în asigurarea de drepturi egale românilor şi numai românilor. Cartea d-lui N. Porsena e un bun îndreptar pentru cei cari orbecăiesc în necunoştinţă de cauză şi prostie. ■ **Cezar Petrescu**: *1907*; roman ediţia II., edit. Cugetarea, Bucureşti. Apariţia ediţiei a II-a a romanului 1907, într'un interval scurt, dela tipărirea primei ediţii, învederează orientarea cititorilor către literatura bună, către epicul sănătos al scriitorilor români. ■ **Mihai Horodnic**: *Haiducii*, piesă în trei tablouri. Cu o scrisoare a lui V. Posteuca şi răspunsul lui I. E. Torouţiu, editura „Bucovina" I. E. Torouţiu 1938. Intre primele începuturi postbelice de înjghebare a unei mişcări literare, a făcut parte şi Mihai Horodnic. „Fire visătoare şi înzestrat cu real talent poetic, după cum ni-l arată V. Posteuca în schiţă biografică, începe să scrie, să compună, să creeze" la o vârstă când alţii au alte preocupări. Din ce-a rămas dela Horodnic se poate uşor trage concluzia ce loc însemnat şi-ar fi câştigat în mişcarea literară contimporană, dacă pajiştile de vis şi tăcere ale morţii nu l-ar fi ridicat spre cer. Haiducii e o piesă de gândire tinerească, în care misticismul legendelor româneşti intră în atmosfera unei lumi, suprapuse peste real! Horodnic n'a fost prins de nici o fobie literară a timpului său, căci piesa e un model al vârstei şi cât de curată era simţirea acestui vizionar de vremuri noi. Camaradul Vasile Posteuca, de asemenea poet cu largi resurse creatoare, îngrijind de apariţia Haiducilor, a făcut un gest puţin obişnuit vremurilor egoiste prin cari trecem. Altul în locu-i nici nu s'ar fi sinchisit de-o tinereţe, care a crezut într'un ideal, ci ar fi profitat într'un fel sau altul. Nu trebuie uitată nici marea bunăvoinţă a d-lui prof. I. E. Torouţiu, faţă de tânăra generaţie literară a Bucovinei, pe care o sprijină cu tot entuziasmul, editând operele scriitorilor bucovineni. Fapta d-sale noi nu o vom uita niciodată.

GEORGE DRUMUR

INSEMNARI

■ Trăim sub semnul unei zodii culturale care ar putea deveni hotărîtoare pentru rolul culturii româneşti. Integrarea noastră în lumina istoriei e o problemă de viitor, dar în acelaş timp şi o problemă de cunoaştere a perspectivelor în planul cărora să ne putem ridica la universal. Deocamdată constatăm că forţele etnice încep să-şi ridice puterile de creaţie către o altă etică socială: către omul nou. Româneşte această nouă spiritualitate a putut fi orientată, spre adevărata rădăcină organică de legionarism. E extraordinară noua fază în care omul tinde să devină om, iar rolul său mărit până la identificare cu izvoarele de viaţă ale pământului care l-a ridicat drept, spre Dumnezeu, spre lumina cunoştinţei adevărului. ■ Semnul românesc al desăvârşirii de forţe spirituale, stă şi'n apariţia atâtor publicaţii cari, adâncind zonele şi perspectivele istoriei noastre, îi creiază o anumită structură în raporturile individului cu colectivitatea. Iată o realitate de care se tem numai cei ce n'o înţeleg. ■ Citiţi: Buna Vestire, Rânduiala, Ideia românească, Insemnări sociologice, Sânzana, Decembrie, Orientări, etc., etc.; vă veţi convinge ce înseamnă adevărul românesc şi cât de curat se poate exprima dânsul. ■ Să facem şi puţintică istorie, mai ales că literatura veche e plină de farmec şi actualizează întotdeauna atâtea moravuri decăzute, atâtea ieşiri caragealeşti, încât citarea unui vers sau a unui fragment epic numai, e totdeauna interesantă. Iată acum exact 100 de ani (1838) de când Grigore Alexandrescu a scris acea minunată satiră „Boul şi viţelul" în care arată că: *Un bou ca toţi boii, puţin la simţire, | In zilele noastre de soart' ajutat | Şi decât toţi fraţii mai cu osebire, | Dobândi'n cireadă un post însemnat. | Un bou la post mare? Drept, cam ciudat vine, dar asta se întâmplă'n oricare loc*; iar mai departe: *„Aşa de-a vieţii veselă schimbare, | Cum şi de mândrie boul stăpânit, | Se credea că este decât toţi mai mare, | Că cu dânsul nimeni nu e potrivit".* ■ Guvernul actual a suprimat monitoarele comuniste Dimineaţa, Adevărul, Lupta iar în Bucovina o întreagă serie de foi jidoveşti, cari otrăveau zilnic conştiinţele româneşti. Aplaudăm măsurile acestea, deşi sânt numai de suprafaţă, dar necesare totuşi pentru a impresiona un anumit vulg, căci cu ele încă nu s'a rezolvat integral problema pătrunderii jidanilor în cultura românească. Ce ne facem cu toată pleava literară a pistruiaţilor galiţieni pe care o recomandă elevilor şi anumite manuale didactice? Ea se cere arsă din temelii; alt mijloc de deparazitare nu credem să fie mai eficace. ■ Odată cu suprimarea ziarelor jidoveşti, s'au retras şi permisele ziariştilor jidani pe C.F.R. O nouă ocazie ca să se înfrupte lichelele şi canaliile, fiindcă nici unul dintre ziariştii români, muncitori, oneşti, nedreptăţiţi până acuma, nu se va bucura de atenţia lor. Mă gândesc numai la Bucovina şi-mi ajunge. Câţi şantagişti, doamne! ■ D-l Ion I. Mioc, ne-a trimis o cărticică de epigrame, apărută în editura Generaţiei de mâine. Versetele aceste sânt însă departe de-a fi celace înseamnă adevărate epigrame. Cetindu-le regreţi că marii creatori ai acestui gen sânt atât de puţini. ■ Rouă pentru ţară se numeşte o plachetă de versuri datorită d-lui Gh. Munteanu, apărută în editura Darul, care învederează un suflet liniştit şi visător. Ştie să surprindă în cuvinte alese un peisagiu sau atâtea stări variate sufleteşti. ■ Numărul 3 din revista Decembrie, de sub conducerea d-lui N. Roşu, aduce colaborări de largă respiraţie românească. In frunte stau Cezar Petrescu, N. Roşu, N. I. Herescu, Mircea Streinul, Ilarie Dobridor, N. Ladmiss-Andreescu, N. Roman, Mihail Drumeş, Pimen R. Constantinescu, Teodor Scarlat, Vana Volbură, etc. Rybiczka e prezent de-asemenea cu câteva caricaturi. ■ Freamăt, e o tânără şi îngrijită revistă literară, redactată de Mircea Georgescu, care apare la Craiova. Ne miră numai lipsa de informaţii a celui care scrie câteva note sub rubrica „Abecedar". Să ştie autorul respectiv că nu E. Ar. Zaharia a îngrijit de apariţia volumului poetului Ion Roşca: Semne'n scuturi, ci d. Mircea Streinul, care de altfel a scris şi prefaţa la volumul regretatului poet bucovinean. Iar de editarea în mod gratuit a încă cinci poeţi bucovineni prin stăruinţa d-lui E. Ar. Zaharia nu ştim deocamdată nimic. Gestul ar fi frumos dar nu s'a produs încă. De altfel apreciem pe craiovenii dăltuitori iscusiţi ai versului, numai că aprecierile lor trebuie făcute niţel şi pe bază de fapte. ■ Intre publicaţiile care înţeleg rostul înalt al cuvântului scris, nu trebuie uitate atâtea comori de suflet, pentru cari nu se precupeţeşte nici o jertfă. Implinesc un rost bine determinat în publicistică: Legionarii, Acţiunea, Crişul Negru, Gazeta cărţilor, Paianjenul, Renaşterea, Cuvântul satelor. Pământul îngrijit admirabil de Eugen Cialîc, Biruinţa, Drum, de sub direcţia d-lui N. Stănescu-Udrea, Ecoul, etc. primite în ultimul timp, şi cari sânt tot atâtea dovezi că utilitatea scrisului e înţeleasă. ■ Revista Candela, editată de facultatea de teologie din Cernăuţi, este una din cele mai temeinice reviste de studii teologice din ţară. ■ Plaiuri săcelene, revistă de atitudini şi probleme săcelene, îngrijită de Victor Tudoran, scrisă de condeie încercate, continuă o frumoasă tradiţie a slovei româneşti, ca de altfel şi Gânduri şi Rânduri dela Ploieşti, Revista scriitoarelor şi scriitorilor români, Viaţa Basarabiei, Credinţa. ■ S'au anunţat până acuma apariţia a o mulţime de antologii, privind poesia tânără. Dar numai atât. ■ Tinereţea veacului nostru s'a ridicat aşa de sus, s'a apropiat atâta de mult de Dumnezeu, şi de ţară, încât nu se mai poate coborî în steriotipul unor bizarerii sentimentale. Să trăieşti două vieţi în acelaş timp înseamnă să ratezi în ambele. Eşirea din banal este un act eroic, care străbate timpurile şi intră apoi în legendă. Iată ce nu poate înţelege marea mulţime, care preferă mai bine anonimatul. ■ Eu şi Europa, condusă de poetul răsvrătirii ardelene Ion T. Ilea şi N. Rusu, e una dintre bunele reviste cari ne vin din Ardeal. N-rul 12 apărut pe Decemvrie, are o semnificativă copertă, reprezentând un înger vestitor, dăltuit de sculptorul Aurel Medrea. ■ Numărul pe Decembrie al revistei Pagini literare dela Turda, e tot ce poate fi mai curat c gândire şi ca participare la fenomenul românesc de creaţie. Semnează: I. Agârbiceanu Radu Gyr, Grigore Popa, Virgil Carianopol Teodor Scarlat, Vlaicu Bârna, A. Chirescu, Pau Constant, M. Beniuc, etc. Cronici bogate şi c miez. ■ Tigrii, acea minunată frescă a vieţi legionare, scrisă de unul dintre marii epici a literaturii româneşti, d. Dragoş Protopopescu a cunoscut un succes de librărie fără egal Abia de apăruse prima ediţie şi trebuia să ur meze şi ediţia două, pentru a se putea acoper măcar în parte, cererile continui ale cititorilor. ■ Valeriu Cârdu pregăteşte un nou volum d versuri. Cei ce au trecut prin tensiunea stilulu său de participare la zvâcnirile bucuriilor ş durerilor unui neam în plina urcare spre u veac istoric, din azurul „Culburilor de lumină aşteaptă cu nerăbdare această nouă dăruir lirică. ■ Intr'un număr recent al hebdomadarului Vremea (9 Ianuarie) d. Mircea Streinu publică o nuvelă de răscolitoare prezenţe met fizice şi euforice sentimente, de dublă supr faţă: liric-epic. ■ Ce sfântă şi frumoasă e tine reţea legionară, cu fruntea ca un iezer ca patin. Pretutindeni ridică spre Dumneze intuiţia unei lumi noui. Spiritualizarea demiurgică tinde către restabilirea contactulu de plenitudine lăuntrică, prin restituirea un forme genetice concretului primar. ■ U poet care s'a ridicat numai prin talent Virgil Corianopol. Versul său curat şi frum a biruit timpul cu tot ce e confuz în el şi s' ridicat la legenda formelor mioritice. Au scr despre acest bun camarad, în Buna Vestir Mircea Streinul, Virgil Popescu, Gabril Băl nescu, etc. ■ Dela un timp câteva pu e obscure şi murdare stropesc în noi din cuib rile lor, cu noroi strâns de descumpunerea l mintală. Prost, dar e un semn limpede râia invidiei i-a ajuns la măduva creerulu Vor dispare cu timpul ca tot ce e inut Nălucile nu ne sperie. La timpul oport le vom scrie şi necroloage.

George Drum

REDACŢIONALE

■ ICONAR-UL apare odată pe lună. Al namentul anual: 60 lei. Redacţia şi admi straţia este în Piaţa Unirii N-rul 3, Cernă Directori: Liviu Rusu şi Mircea Strein Secretari de redacţie: Ion Negură şi George D mur. ■ Ii rugăm pe domnii colaboratori să trimită manuscrise citeţe şi revăzute; altfel vor fi luate în considerare. ■ Poşta redac n'avem. Cine doreşte vre-un răspuns este ru să adaoge timbrele poştale necesare. ■ D autori, cari doresc să li se recenzeze oper sunt rugaţi a ni le trimite în dublu exempl

■ Anul III, N-rul 4; Decembrie 1937.

Tipografia „Mitropolitul Silvestru"
Cernăuţi, Piaţa Unirii No. 3 (Palatul Naţio